

Бүлэг 4

ГАДААД СЕКТОР

4.1. Гадаад худалдаа

4.2. Төлбөрийн тэнцэл, гадаад өр

4. ГАДААД СЕКТОР

ТОЙМ

Нүүрс, зэсийн баяжмал, төмрийн хүдэр зэрэг голлох уул уурхайн бүтээгдэхүүний биет хэмжээ өмнөх оны мөн үеийн түвшинд хадгалагдсан хэдий ч нүүрсний үнэ буурсан нь экспортын орлогын өсөлтийг хязгаарлалаа. Импортын өсөлт саарсан ч экспортын орох урсгал буурснаар урсгал дансны алдагдал өмнөх оны мөн үеэс 1.8 дахин тэллээ.

4.1. Гадаад худалдаа

63. Гадаад худалдааны тэнцэл ашигтай гарсан хэдий ч худалдаа эргэлт өмнөх оны мөн үеэс буурлаа. Монгол Улс 2025 оны эхний улирлын байдлаар дэлхийн 123 улстай худалдаа хийж, худалдааны тэнцэл 465 сая ам.долларын ашигтай гарсан хэдий ч нийт бараа эргэлт 5.6 тэрбум ам.доллар болж, өмнөх оны мөн үеэс 8.4 хувиар буурлаа.

64. Экспортын орлогын өсөлт саарлаа. 2025 оны эхний улирлын байдлаар Монгол Улсын экспорт 3.0 тэрбум ам.долларт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 17.7 хувиар буурсан байна. Энэ бууралтад нүүрсний экспортын биет хэмжээ болон олон улсын зах зээл дээрх нүүрсний үнийн уналт голлон нөлөөлжээ. Цаашид экспортын голлох бүтээгдэхүүний биет хэмжээ өндөр түвшинд тогтвортой хадгалагдах төлөвтэй байгаа хэдий ч зэсийн баяжмалаас бусад голлох бүтээгдэхүүний хилийн үнэ гадаад орчны нөлөөгөөр буурахаар хүлээгдэж байна.

65. Гадаад орчноос шалтгаалан нүүрсний экспортын биет хэмжээ болон үнэ буурлаа. БНХАУ-ын цагаан сарын баярын амралтаас үүдэн тус улсын гангийн томоохон үйлдвэрүүд коксжих нүүрсний татан авалтаа удаашруулсан нь манай улсын нүүрсний экспортод сөргөөр нөлөөллөө. Үүний үр дүнд 2025 оны нэгдүгээр улиралд нүүрсний экспорт 17.5 сая тоннд хүрч,

өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 3.3 хувиар буурсан байна. Мөн хилийн үнэ өмнөх оны мөн үеэс 38 хувиар буурснаар нүүрсний экспортын орлого 40 хувиар буурч, нийт экспортын өсөлтөд сөрөг нөлөө үзүүллээ. Цаашид, гадаад орчин дэх нүүрсний эрэлт тогтвортой байж биет хэмжээ нэмэгдэх хэдий ч хилийн үнэ сэргэх төлөвгүй байна.

66. Зэсийн баяжмалаас бусад голлох бүтээгдэхүүний экспортын хэмжээ буурлаа. 2025 оны эхний улирлын байдлаар зэсийн баяжмалын экспорт 456 мянган тоннд хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 24 хувиар өссөн байна. Энэхүү өсөлт нь далд уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаа тогтворжсон болон дэлхийн зах зээл дэх зэсийн эрэлт өндөр түвшинд хадгалагдаж байгаагаас шалтгааллаа. Харин БНХАУ дахь гангийн дотоод үйлдвэрлэл илүүдэлтэй байгаагаас гадна олон улсын худалдаанд тодорхой бус байдал үүсгэж буй тарифын бодлого, худалдааны зөрчлүүдийн нөлөөгөөр төмрийн хүдрийн экспортын хэмжээ 1.77 сая тоннд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 2 хувиар, газрын тосны экспорт 915 мянган тоннд хүрч, 12.9 хувиар тус тус буурсан байна. Цаашид зэсийн баяжмал болон төмрийн хүдрийн олборлолт тогтвортой нэмэгдэх төлөвтэй бөгөөд цэвэр зэсийн дэлхийн зах зээл дэх үнэ өсөх хандлагатай байна.

Зураг 4.1. Экспорт

67. Экспортын хоригоос шалтгаалан зарим малын гаралтай бүтээгдэхүүний экспорт буурлаа. Угаасан ноолуурын экспортыг хориглох Засгийн газрын шийдвэрийн хүрээнд 2025 оны эхний улирлын байдлаар ноолуурын экспорт өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 34 хувиар буурсан байна. Мөн боловсруулах үйлдвэрлэлийн идэвх сул байсантай холбоотойгоор махны экспорт 45 хувиар, арьс ширний экспорт 75 хувиар тус тус буурчээ.

68. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны идэвх суларлаа. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржээр 2025 оны эхний улирлын байдлаар 678 мянган тонн нүүрсийг 56 мянган ам.доллараар, 2,073 мянган тонн төмрийн хүдэр, баяжмалыг 125 сая ам.доллараар, 4.5 мянган тонн зэсийн баяжмалыг 9 сая ам.доллараар, 11.6 мянган тонн хайлуур жоншны хүдэр, баяжмалыг 3.0 сая ам.доллараар тус тус арилжаалаад байна. 2024 оны хоёрдугаар улиралд уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржээр нийт 212 арилжаа амжилттай хийгдсэн бол гуравдугаар улирлаас эхлэн арилжааны идэвх тасралтгүй буурсаар 2025 оны нэгдүгээр улиралд 94 арилжаа болж, огцом буурлаа.

69. Импортын өсөлтийн хурд саарлаа. 2024 онд эдийн засгийн идэвхжил өндөр байж, өрхийн орлого, зээл олголт нэмэгдсэнээр иргэд, аж ахуй нэгжийн худалдан авах чадвар сайжирч импортын бараа, бүтээгдэхүүний урсгал өндөр байв. Харин 2025 оны эхний улирлын байдлаар импорт өмнөх оны мөн үеэс 134 сая ам.доллар буюу 5.5 хувиар өсөж, өсөлтийн хурд саараад байна.

70. Импортын өсөлтийг барааны бүлгээр авч үзвэл: нийт импортын өсөлт хэрэглээний бүтээгдэхүүн 6.6 нэгж хувь, хөрөнгө оруулалтын зориулалттай машин механик тоног төхөөрөмж, барилгын материал 0.3 нэгж хувийн эерэг нөлөө үзүүлсэн бол аж үйлдвэрийн орц 1.4 нэгж хувийн сөрөг нөлөөг үзүүлсэн байна.

71. Хэрэглээний бүтээгдэхүүний импорт өндөр хэвээр байна. Хэрэглээний бүтээгдэхүүний импортын өсөлтөд суудлын автомашин болон хүнсний бүтээгдэхүүний импорт голлох нөлөөг үзүүллээ. Суудлын машины импорт 325 сая ам.долларт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 29 хувиар өслөө. 2025 оны 6 сарын 1-ны өдрөөс эхлэн 10-аас дээш жилийн насжилттай тээврийн хэрэгсэлд шинээр улсын дугаар олгохгүй байх Нийслэлийн засаг даргын захирамж гарсан. Нийт импортолж буй суудлын автомашины 50 орчим хувь нь 10-аас дээш жилийн насжилттай байдаг бөгөөд уг шийдвэр мөрдөгдөж эхлэх хүртэл суудлын автомашины импорт өндөр хадгалагдахаар байна. Мөн 2025 оны эхний улирлын байдлаар өрхийн хүнсний хэрэглээ 16 хувиар нэмэгдсэнээр хүнсний бүтээгдэхүүний импорт 14 хувиар өсөж 254 сая ам.долларт хүрлээ.

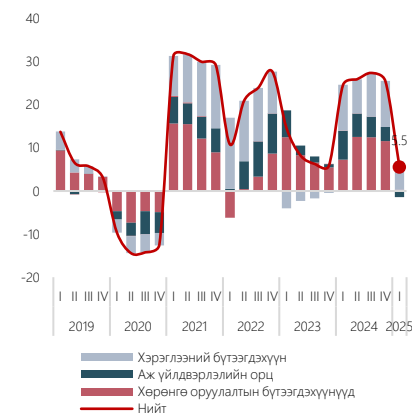
72. Төслүүдийн бүтээн байгуулалтын ажил эрчимжиж, барилгын материалын импорт өслөө. Оны эхний улирлын байдлаар барилгын материалын импорт 230 сая ам.долларт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 18.6 хувиар өссөн байна. Мөн Эрдэнэбүрэн УЦС, Газрын тосны үйлдвэр, Сэлбэ дэд төв, Туулийн хурдны зам зэрэг томоохон төслүүдийн бүтээн байгуулалтын нөлөөгөөр энд онд барилгын материалын импортын өсөлт өндөр хадгалагдахаар байна.

73. Худалдааны гол түнш орнуудын бараа, бүтээгдэхүүний үнийн өсөлт саарснаар импортын барааны зардал бага түвшинд байв. Импортын дүн өмнөх оны мөн үеэс 133 сая ам.доллараар өссөний 88 орчим хувийг тоо хэмжээ, 12 орчим хувийг үнийн өсөлт бүрдүүлсэн байна (Зураг 4.2). Худалдааны гол түнш орнуудын үнийн өсөлт саарснаар импортын барааны үнийн өсөлт бага түвшинд байв. Тухайлбал, манай улсын нийт импортын 40 хувийг бүрдүүлж буй БНХАУ-ын инфляц 2025 оны эхний улиралд дунджаар -0.1 хувь байв. Харин нийт импортын 25 хувийг бүрдүүлж буй ОХУ-ын инфляц 2025 оны эхний улиралд

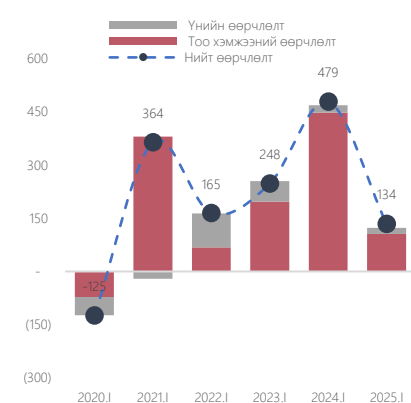
дунджаар 10.2 хувь байв. Гэвч тус улсаас импортолж буй бүтээгдэхүүний 70 хувийг нефтийн бүтээгдэхүүн бүрдүүлж байгаа ба үүний 21 нэгж хувийг АИ-92 автобензин, 45 нэгж хувийг дизелийн түлш бүрдүүлж байна. ОХУ-ын Роснефть компанитай 2022 онд байгуулсан

Зураг 4.2. Импорт

1.Импортын жилийн өсөлт
(нэгж хувь)

2.Импортын өөрчлөлт
(сая ам.доллар)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол

3.Импортын голлох бүтээгдэхүүн
(сая ам.доллар)

Бүтээгдэхүүн	2024.03	2025.03	Өсөлт
Хүнс	223	254	13.8%
Суудлын автомашин	252	325	28.9%
Ачааны машин	125	143	14.7%
Барилгын материал	194	230	18.6%
Тоног төхөөрөмж	421	457	8.6%
Шатахуун	504	519	3.0%
Нийт	2,414	2,548	5.5%

Эх сурвалж: Гаалийн ерөнхий газар

4.2. Төлбөрийн тэнцэл, гадаад өр

74. Экспортын бууралтын голлох нөлөөгөөр урсгал дансны алдагдал нэмэгдлээ. Үйлчилгээний данс болон гадаад зээл, бондын хүүгийн төлбөрийг багтаадаг анхдагч орлогын дансны алдагдал 2025 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеэс буурсан сайн үзүүлэлттэй гарсан ч барааны экспортын бууралт 579 сая ам.долларт хүрснээр урсгал данс 2025 оны эхний улиралд 959 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, алдагдал өмнөх оны мөн үеэс 422 сая ам.доллараар өслөө. Барааны экспорт 2025 оны 3 дугаар сард өмнөх оноос 519 сая ам.доллараар бага байсан нь эхний улирлын экспортын бууралтын дийлэнхийг бүрдүүллээ.

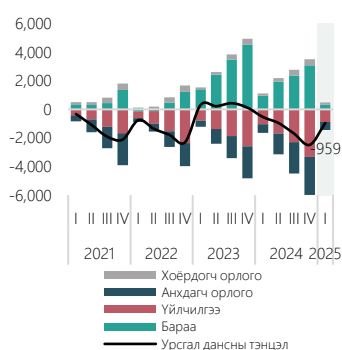
75. Бизнесийн болон барилгын ажил үйлчилгээний төлбөр буурсан нь үйлчилгээний дансны алдагдал буурахад нөлөөллөө. Монгол Улс 1,194 сая ам.долларыг үйлчилгээний зардалд төлж, 318 сая ам.долларын үйлчилгээний орлогыг олсноор үйлчилгээний дансны алдагдал үйлчилгээний дансны алдагдал 2025 оны эхний улиралд 876 сая ам.долларт хүрч, алдагдал өмнөх оны мөн үеэс 168 сая ам.доллараар буурлаа. Нийт үйлчилгээний дансны алдагдал буурахад бизнесийн бусад үйлчилгээний зардал өмнөх оны мөн үеэс 82 сая ам.доллараар, барилга, барилгын ажил үйлчилгээний зардал 85 сая ам.доллараар тус тус буурсан нь голлон нөлөөллөө.

76. Зорчигч тээвэр болон ачаа тээврийн орлого нэмэгдэж, тээврийн үйлчилгээний алдагдал буурлаа. Тээврийн үйлчилгээ нийт үйлчилгээний зардлын 31 хувийг, үйлчилгээний орлогын 48 хувийг бүрдүүллээ. Зорчигч тээврийн үйлчилгээний орлого өмнөх оны мөн үеэс 14 сая ам.доллараар, ачаа тээврийн үйлчилгээний орлого өмнөх оны мөн үеэс 11 сая ам.доллараар нэмэгдсэнээр нийт тээврийн үйлчилгээний дансны алдагдал өмнөх оны мөн үеэс 3 сая ам.доллараар буурсан үзүүлэлттэй байна.

77. Хувийн журмаар болон жуулчлалын зорилгоор гадаадад зорчсон иргэдийн тоо буурч, аялал жуулчлалын үйлчилгээний зардлын өсөлт саарлаа. Аялал жуулчлалын үйлчилгээ нийт үйлчилгээний зардлын 42 хувийг, үйлчилгээний орлогын 26 хувийг тус тус бүрдүүллээ. 2025 оны эхний улирлын байдлаар аяллын үйлчилгээний орлого өмнөх оны мөн үеэс 15 хувиар, зардал 8 хувиар тус тус өссөн байна. Аялал жуулчлалын үйлчилгээний зардлын жилийн өсөлт өмнөх оны эхний улиралд 125 сая ам.доллар буюу 37 хувь байсан бол энэ оны эхний улиралд 35 сая ам.доллар буюу 7 хувьд хүрч саарлаа. Хувийн журмаар болон жуулчлалын зорилгоор гадаадад зорчсон Монгол иргэдийн тоо 2024 оны эхний улиралд өмнөх оноос 2.1 дахин өсөж байсан бол энэ оны

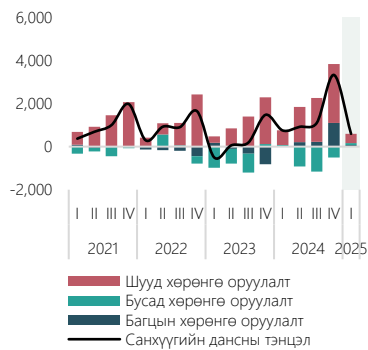
Зураг 4.3. Урсгал болон санхүүгийн дансны тэнцэл, төгрөгийн ханш

1. Урсгал дансны тэнцэл
(сая ам.доллар)

Эх сурвалж: Монголбанкны статистик

2. Санхүүгийн дансны тэнцэл
(сая ам.доллар)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

3. Төгрөгийн ханшийн индексийн өөрчлөлт
(хувь)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк
Тэмдэглэл: Улирлын өссөн дүнгээр харуулав.

эхний улиралд өмнөх оны мөн үеэс 148 мянгаар буюу 35 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

78. Уул уурхайн салбарын шууд хөрөнгө оруулалт бууралтын голлон нөлөөгөөр санхүүгийн дансны ашиг буурлаа. Засгийн газар болон арилжааны банкнууд шинээр гадаад бонд гаргасан хэдий ч шууд хөрөнгө оруулалтын дүн буурснаас шалтгаалан санхүүгийн дансны ашиг 2025 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеэс 157 сая ам.доллараар буурлаа. Тухайлбал, 2025 оны эхний улиралд Монгол Улсад 666 сая сам.долларын шууд хөрөнгө оруулалт орсон нь өмнөх оны мөн үеэс 34 хувиар буюу 342 сая ам.доллараар бага дүн байв. Салбараар авч

80. Гадаад валютын нөөц буурч, төгрөгийн ам.доллартой харьцах ханш суларлаа. Гадаад валютын улсын нөөц 2025 оны эхний улирлын эцэст 4,996 сая ам.долларт хүрч, өмнөх оны эцсээс 514 сая ам.доллараар буурлаа. Монголбанк 2025 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеэс 689 сая ам.доллараар буюу 56.8 хувиар их нийт 1,902 сая ам.долларыг зах зээлд дуудлага худалдаагаар нийлүүлээ. Төгрөгийн ам.доллартой харьцах албан ханш 2025 оны эхний улирлын эцэст 3,488 төгрөгт хүрч, оны эхнээс 67 төгрөгөөр суларлаа. Худалдааны түнш орнуудын валютаар жигнэсэн төгрөгийн нэрлэсэн ханшийн индекс 2025 оны эхний улирлын эцэст өмнөх оны мөн үеэс 2.9 хувиар суларсан бол үнийн өөрчлөлтийн нөлөөг хассан бодит ханшийн индекс өмнөх оны мөн үеэс 5.6 хувиар чангарлаа.

81. Нийт эдийн засгийн хадгаламж буурснаар урсгал дансны алдагдал тэллээ. Урсгал дансны тэнцлийг тухайн улсын нийт хадгаламж болон хөрөнгө оруулалтын зөрүүгээр мөн тайлбарладаг. Сүүлийн 10 жилийг авч үзвэл манай улсын хөрөнгө оруулалтын хэрэгцээ хадгаламжаас давж, 2023 оноос бусад онд урсгал данс алдагдалтай гарсан. Сүүлийн 4 улирлын нийлбэрээр тооцсон ДНБ-д харьцуулсан урсгал дансны алдагдал 2025 оны

үзвэл, уул уурхайн салбарын шууд хөрөнгө оруулалт 495 сая ам.доллар болж, өмнөх оны мөн үеэс 331 сая ам.доллар буюу 40 хувиар, мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагааны шууд хөрөнгө оруулалт 45 сая ам.долларт, хүрч өмнөх оны мөн үеэс 40 хувиар тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна. Харин худалдааны салбарын шууд хөрөнгө оруулалт 14 сая ам.доллараар өсөж, 61 сая ам.долларт хүрсэн байна. Бусад 18 салбарын нийт шууд хөрөнгө оруулалтын дүн 64 сая ам.долларт хүрч,

79. өмнөх оны мөн үеэс ердөө 5 сая ам.доллараар өссөн байна. 2025

эхний улиралд 12 хувьтай тэнцэж, өмнөх оны мөн үеэс 8.6 нэгж хувиар нэмэгдлээ. Үүнд хэрэглээний өсөлтөөс шалтгаалсан нийт орлогоос хэрэглээнд зарцуулсны дараа үлдэх ДНБ-д харьцуулсан хадгаламжийн хувь хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 8.1 нэгж хувиар өссөн нь голлон нөлөөллөө. Нийт эдийн засгийг төр болон хувийн хэвшилд хуваан харвал, Засгийн газрын хадгаламж буурч, хөрөнгө оруулалтын хэрэгцээ нэмэгдсэн бол хувийн хэвшлийн хадгаламж, хөрөнгө оруулалт буурсан байна.

82. Гадаад хөрөнгө оруулалтын позиц сул хэвээр байна. Гадаад улсад байршиж буй Монгол Улсын эзэмшлийн санхүүгийн хөрөнгө болон Монгол Улс бусад улсад төлөх үүрэг бүхий өр төлбөрийн зөрүүг харуулдаг гадаад хөрөнгө оруулалтын цэвэр позиц 2025 оны эхний улиралд -45.2 тэрбум ам.долларт хүрч, ДНБ-ий -186 хувьтай тэнцэж байна. 2025 оны эхний улирлын байдлаар Монгол улсад байршиж буй гадаад улсын эзэмшлийн санхүүгийн хөрөнгийн дүн 54.5 тэрбум ам.долларт хүрсэн нь гадаад улсад байршиж буй Монгол Улсын эзэмшлийн санхүүгийн хөрөнгөөс 5.8 дахин их байна. Гадаад улсын эзэмшлийн санхүүгийн хөрөнгийн 62 хувь буюу 33.9 тэрбум ам.долларыг шууд хөрөнгө оруулалт, 26 хувь буюу 14.1 тэрбум ам.долларыг зээл бүрдүүлж байна. Харин гадаад улсад

байршиж буй Монгол Улсын эзэмшлийн санхүүгийн хөрөнгийн 53 хувь буюу 5.0 тэрбум ам.доллар нь нөөц хөрөнгө байна. Шууд хөрөнгө оруулалтыг хассан дүнгээр тооцсон гадаад хөрөнгө оруулалтын цэвэр позиц 2025 оны эхний улиралд ДНБ-ий -51 хувьтай тэнцэж байна. Цаашид урсгал дансны алдагдлыг хязгаарлах, гадаад валютын нөөцийг зузаатгах замаар гадаад хөрөнгө оруулалтын цэвэр позицыг сайжруулж, гадаад шокт өртөх эмзэг байдлыг бууруулах шаардлагатай.

83. Нийт гадаад өрийн үлдэгдлийн дүн өслөө.

Засгийн газар, төв банк болон хувийн хэвшлийн гадаад зах зээлээс татсан эх үүсвэр нэмэгдэж, Монгол Улсын нийт гадаад өрийн үлдэгдэл 2025 оны эхний улирлын эцэст 38.0 тэрбум ам.доллар болж, өмнөх улирлаас 0.8 тэрбум ам.доллараар буюу 2.2 хувиар өслөө. Энэ нь ДНБ-ий 157 хувьтай тэнцэж байна.

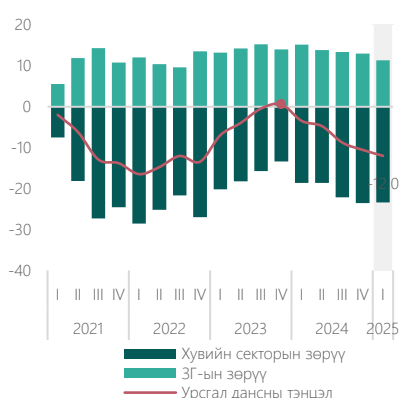
84. Хувийн хэвшлийн гадаад өрийн үлдэгдлийн өсөлтийн дийлэнхийг санхүү болон уул уурхайн салбар бүрдүүлээ. Хувийн хэвшлийн гадаад өрийн үлдэгдэл 2025 оны эхний улиралд өмнөх улирлаас 456 сая ам.доллараар өслөө. Үүнд санхүү болон даатгалын салбарын гадаад өр өмнөх улирлаас 271 сая ам.доллараар, уул уурхайн салбарын гадаад өр өмнөх улирлаас 249 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөллөө.

85. Улсын нийт гадаад өрийн дийлэнхийг шууд хөрөнгө оруулалт болон зээл бүрдүүлж байна. Нийт гадаад өрийн үлдэгдлийн 46 хувь буюу 17.6 тэрбум ам.доллар нь шууд хөрөнгө оруулалттай компанийн өглөг, 37 хувь буюу 14.1 тэрбум ам.доллар нь зээл байна. Зээлийн үлдэгдлийн 55 хувь нь Засгийн газар болон төв банкны зээл, 45 хувь нь хувийн хэвшлийн зээл байна. Цаашид макро эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангаж, зээлжих зэрэглэлийг үргэлжлүүлэн ахиулж, гадаад санхүүжилтийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж, өртгийг бууруулах шаардлагатай.

86. Гадаад өрийн динамик дунд хугацаанд харьцангуй тогтвортой байгаа ч ханш, урсгал дансны тэнцлийн шокуудад эмзэг байна. Суурь төсөөллөөр экспорт болон ДНБ-ий өсөлтийн эерэг нөлөөгөөр ДНБ-д харьцуулсан гадаад өрийн хэмжээ дунд хугацаанд тогтвортой буурахаар байна. Гэсэн хэдий ч ДНБ-д харьцуулсан гадаад өрийн хэмжээ ханшийн өөрчлөлт, урсгал дансны тэнцлийн шокуудад эмзэг байна. Суурь төсөөлөлтэй харьцуулахад гадаад өр болон ДНБ-ий харьцаа 2025-2026 онд урсгал дансны үндсэн тэнцэл 1 стандарт хазайлтаар буурахад 10.7 нэгж хувиар, төгрөгийн ханш 10 хувиар сулрахад 16.7 нэгж хувиар тус тус өсөхөөр байна

Зураг 4.4. Урсгал данс, гадаад хөрөнгө оруулалтын позиц, гадаад өр

1.Урсгал дансны тэнцэл
(ДНБ-д эзлэх хувь)

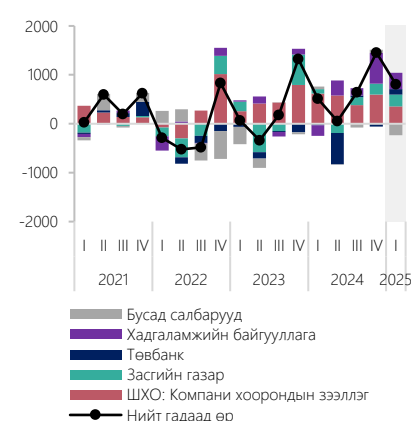
Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол,
Монголбанкны статистик

2.Гадаад хөрөнгө оруулалтын цэвэр позиц
(ДНБ-д эзлэх хувь)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол,
Монголбанкны статистик

3.Гадаад өрийн улирлын өөрчлөлт
(сая ам.доллар)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол,
Монголбанкны статистик

Тэмдэглэл: ДНБ-д эзлэх хувийг 4 улирлын нийлбэрээр тооцов.

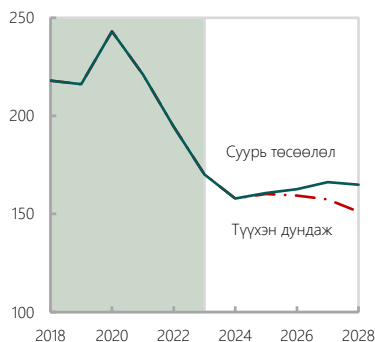
Зураг 4.55. Гадаад өрийн тогтвортой байдал

ГАДААД ӨР												
(өөрөөр тэмдэглээгүй бол ДНБ-д эзлэх хувиар)												
	Гүйцэтгэл							Төсөөлөл				Өр тогтворжуулах урсгал дансны үндсэн тэнцэл
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Гадаад өр: Суурь төсөөлөл	217.9	216.1	243.1	221.1	194.4	170.1	157.9	160.6	162.6	166.3	164.9	-7.6
Гадаад өрийн өөрчлөлт	-21.5	-1.7	26.9	-21.9	-26.7	-24.3	-12.2	2.8	2.0	3.7	-1.4	
Өр үүсгэх урсгалууд	-20.9	-8.4	14.9	-25.2	-11.4	-32.2	-16.3	-5.7	-3.4	-0.5	-1.5	
Урсгал дансны алдагдал, хүүгийн төлбөрийг хассанаар	7.7	5.5	-4.9	5.6	4.9	-10.9	-1.3	1.1	2.3	3.7	6.2	
Өрийн бус хөрөнгийн цэвэр орох урсгал (-)	-6.9	-7.8	-4.6	-7.6	-0.8	-1.2	-2.0	-2.3	-1.9	-1.6	-1.4	
Өрийн автомат динамик 1/	-21.8	-6.0	24.4	-23.2	-15.6	-20.1	-12.9	-4.5	-3.9	-2.6	-6.3	
Нэрлэсэн хүүгийн түвшний нөлөө	9.0	9.7	10.0	8.2	8.5	10.3	10.6	10.2	9.4	8.7	7.5	
Бодит ДНБ-ий өсөлтийн нөлөө	-16.2	-11.3	10.5	-3.5	-9.9	-12.2	-7.1	-10.8	-8.9	-9.8	-9.8	
Үнэ, валютын ханшийн өөрчлөлтийн нөлөө	-14.7	-4.5	3.9	-27.9	-14.2	-18.2	-16.4	-3.9	-4.4	-1.5	-3.9	
Бусад	-0.6	6.6	12.1	3.2	-15.3	7.9	4.1	8.4	5.3	4.2	0.1	
Гадаад өр-экспорт харьцаа (хувь)	374.5	364.8	423.3	377.7	303.4	223.0	228.2	233.4	242.9	258.6	268.4	
Гадаад өр: Гол хувьсагчид түүхэн дундаж түвшинд байх үед 2/								160.2	159.4	157.4	151.2	-6.6
								түүхэн дундаж	стандарт хазайлт			
Бодит ДНБ-ий өсөлт (хувь)	7.7	5.6	-4.6	1.6	5.0	7.4	4.9	3.7	3.6			
Нэрлэсэн гадаад хүү (хувь)	4.3	4.8	4.3	3.9	4.3	6.3	7.2	4.8	1.1			
Экспортын өсөлт (ам.доллараарх, хувь)	12.8	9.7	-9.1	17.1	22.8	41.1	5.3	11.4	16.1			
Импортын өсөлт (ам.доллараарх, хувь)	37.5	3.1	-20.6	26.1	30.9	11.8	21.3	10.6	20.9			
Урсгал дансны тэнцэл, хүүгийн төлбөр хассанаар	-7.7	-5.5	4.9	-5.6	-4.9	10.9	1.3	-0.4	5.7			
Өрийн бус хөрөнгийн цэвэр орох урсгал	6.9	7.8	4.6	7.6	0.8	1.2	2.0	3.5	3.9			

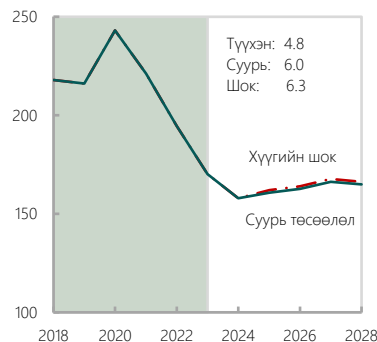
1/ДНБ, гадаад өрийн хүү, ханш зэрэг үзүүлэлтүүдийн өөрчлөлтөөс шалтгаалах гадаад өрийн хэлбэлзэл

2/Гол хувьсагчид буюу урсгал дансны үндсэн тэнцэл, өрийн бус хөрөнгийн цэвэр орох урсгал, бодит ДНБ-ий жилийн өөрчлөлт, ДНБ-ий дефлятор, нэрлэсэн гадаад хүүний үзүүлэлтүүд сүүлийн 10 жилийн түүхэн дундажтай тэнцүү байхаар тооцов.

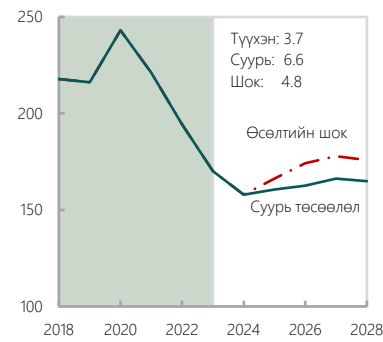
1. Суурь болон түүхэн дундаж хувилбар

2. Хүүгийн шок

3. ДНБ-ий өсөлтийн шок

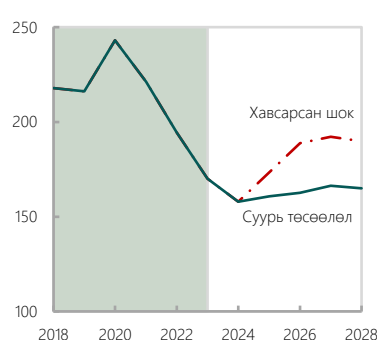

4. Урсгал дансны үндсэн тэнцлийн шок

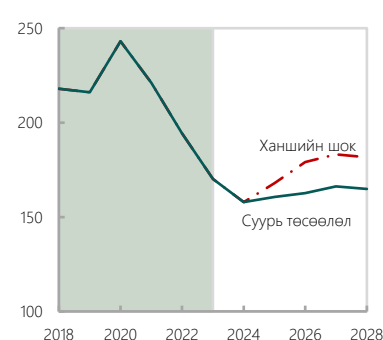

5. Хавсарсан шок

(хүү, урсгал данс, ДНБ-ий өсөлт)

6. Ханшийн шок

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол

Тэмдэглэл: Түүхэн дундаж, стандарт хазайлтыг сүүлийн 10 жилийн үзүүлэлтээр тооцов. Урсгал данс, ДНБ-ий өсөлтийн шокийг 1 стандарт хазайлтаар, хүүгийн шокийг суурь түвшнээс 1 нэгж хувиар өсөхөөр, ханшийн шокийг 10 хувийн сулралтаар 2025-2026 оны хувьд тус тус тооцов.